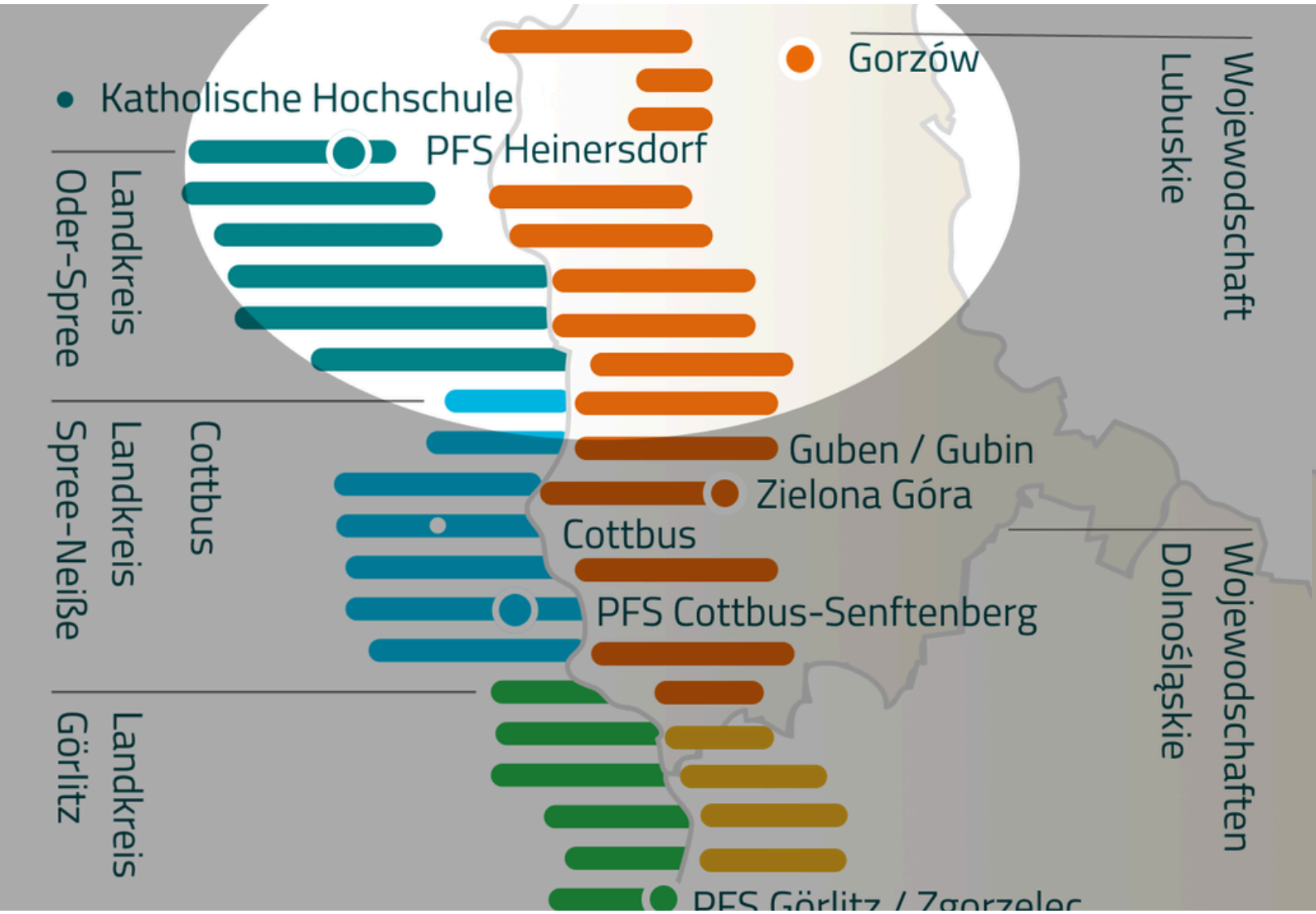

AlterPerimentale
Alter-Peripherie-Experiment · Praxisforschung in ländlichen Räumen

2. Polsko-Niemiecka Konferencja Sieciująca AGEPOL

Wyniki i podsumowanie
Witnica, 16. Juli 2026

Organizowane przy wsparciu: ROPS Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Zielonej Górze

DPGSV e.V. · b-tu Brandenburgische Technische Universität Cottbus - Senftenberg · KHSB Katholische Hochschule für Sozialwesen Berlin · Hochschule Zittau/Görlitz · T!Raum TransferRäume für die Zukunft von Regionen · ptj projektträger jülich

Gefördert durch: Bundesministerium für Forschung, Technologie und Raumfahrt

Spis treści

Niniejsze podsumowanie przedstawia wyniki 2. Polsko-Niemieckiej Konferencji Sieciującej projektu warsztatowego AGEPOL.

Zawiera najważniejsze wnioski z warsztatów, dyskusji oraz kart projektowych i pokazuje, jakie tematy, wyzwania oraz potencjały rozwojowe zostały wskazane przez uczestników jako istotne dla przyszłego Polsko-Niemieckiego Regionu Zdrowia. Dokument stanowi jednocześnie podstawę do dalszego rozwoju projektu.

Pokazuje, które zagadnienia wymagają pogłębienia, jakie dobre praktyki już funkcjonują w regionie oraz w jakich obszarach potrzebna jest dalsza wymiana doświadczeń, współpraca sieciowa i wspólne działania.

Cele konferencji sieciującej

Cele, założenia projektu oraz kontekst drugiej konferencji sieciującej

Warsztat 1a – Opieka i profilaktyka zdrowotna w regionie transgranicznym

Najważniejsze wnioski z warsztatu

Warsztat 1b – Udział społeczny = strategie przeciwdziałania samotności

Najważniejsze wnioski z warsztatu oraz głosy uczestników

Warsztat 2a i 2b – Wartość dodana Polsko-Niemieckiego Regionu Zdrowia

Najważniejsze wnioski z warsztatu

Trzy filary tematyczne konferencji

Najważniejsze wnioski dotyczące priorytetowych obszarów tematycznych Polsko-Niemieckiego Regionu Zdrowia

Cele konferencji sieciującej

Druga Polsko-Niemiecka Konferencja Sieciująca stanowiła kontynuację rozpoczętej wymiany w ramach projektu warsztatowego AGEPOL. W centrum uwagi znalazły się: pogłębienie wcześniej zidentyfikowanych tematów, porównanie struktur niemieckich i polskich oraz wspólne rozwijanie pierwszych priorytetowych obszarów dla Polsko-Niemieckiego Regionu Zdrowia.

- **Poznanie uczestników i nawiązanie transgranicznych kontaktów**
- **Uwidocznienie ofert, doświadczeń i dobrych praktyk**
- **Identyfikacja wspólnych wyzwań i potencjałów**
- **Wypracowanie priorytetów tematycznych do dalszej pracy**
- **Opracowanie pierwszych konkretnych kroków na rzecz współpracy i transferu wiedzy**

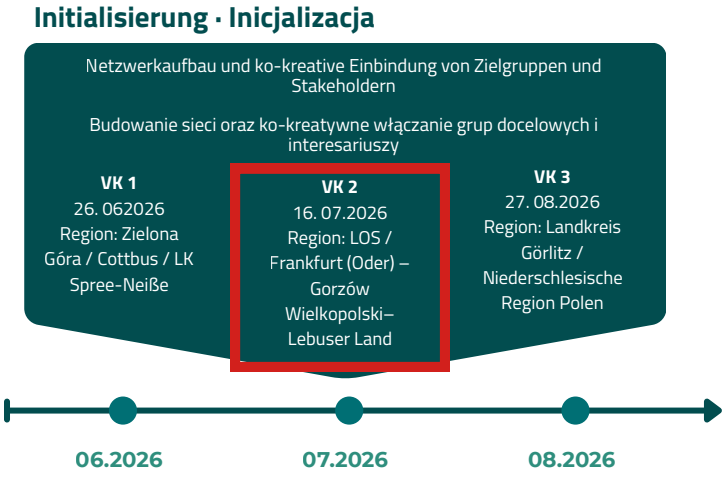

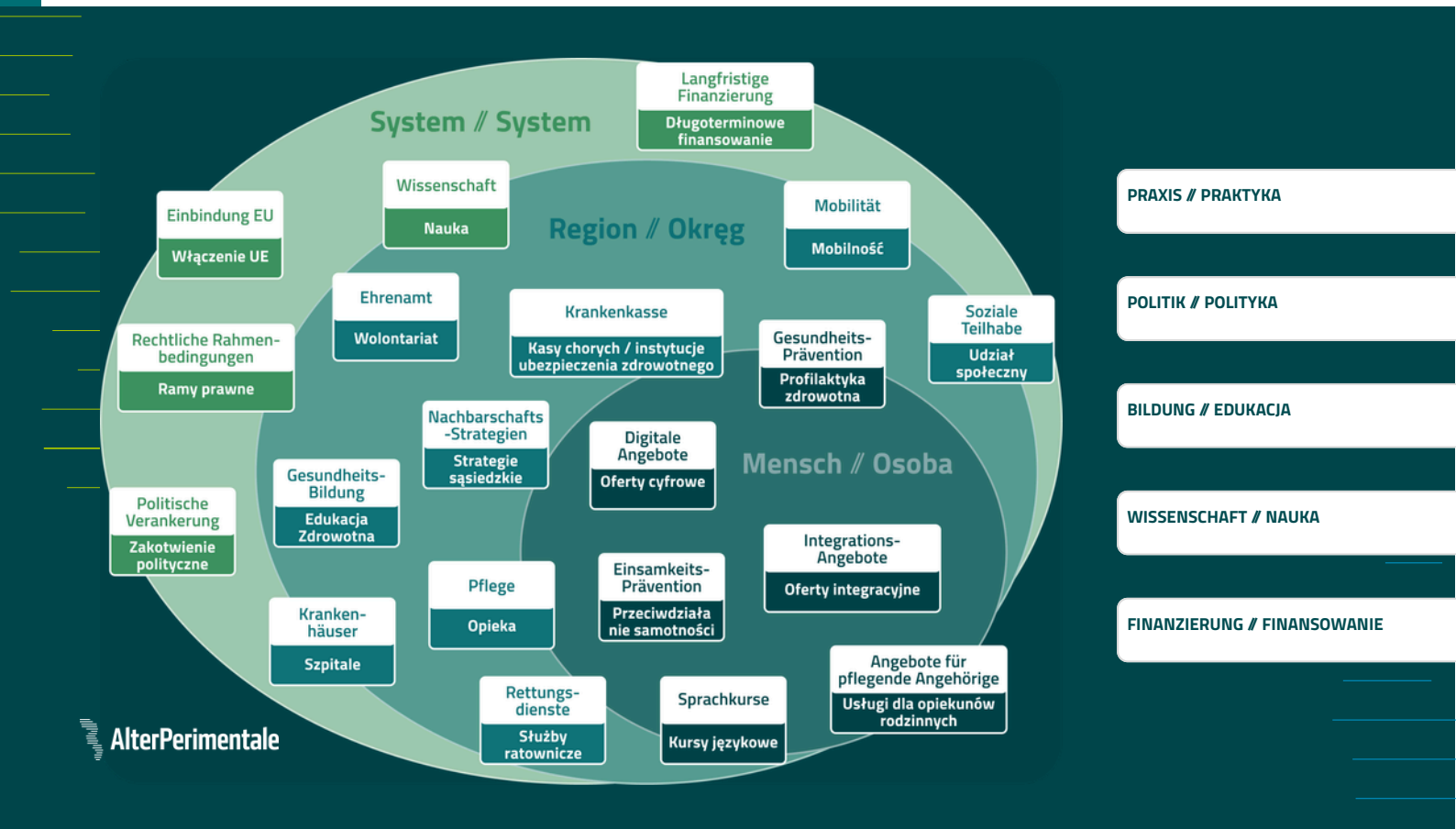

Kto uczestniczył?

Druga Konferencja Sieciująca zgromadziła przedstawicieli z Niemiec i Polski, odzwierciedlając różnorodność regionu projektowego. Reprezentowane były organizacje z administracji publicznej, ochrony zdrowia, nauki, rozwoju regionalnego oraz społeczeństwa obywatelskiego.

W konferencji uczestniczyli przedstawiciele różnych typów organizacji. Oprócz osób działających w obszarze ochrony zdrowia i opieki, obecni byli również reprezentanci administracji publicznej, rozwoju regionalnego, środowiska naukowego oraz społeczeństwa obywatelskiego.

Tak zróżnicowany skład uczestników umożliwił praktyczną wymianę doświadczeń oraz spojrzenie na omawiane zagadnienia z różnych perspektyw.

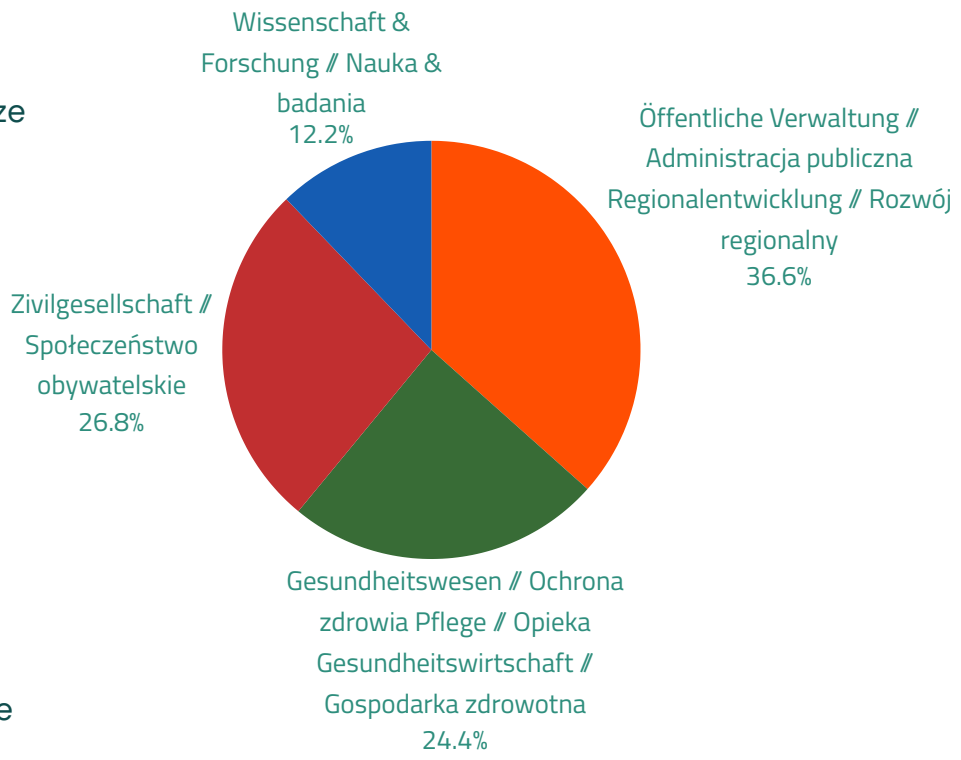

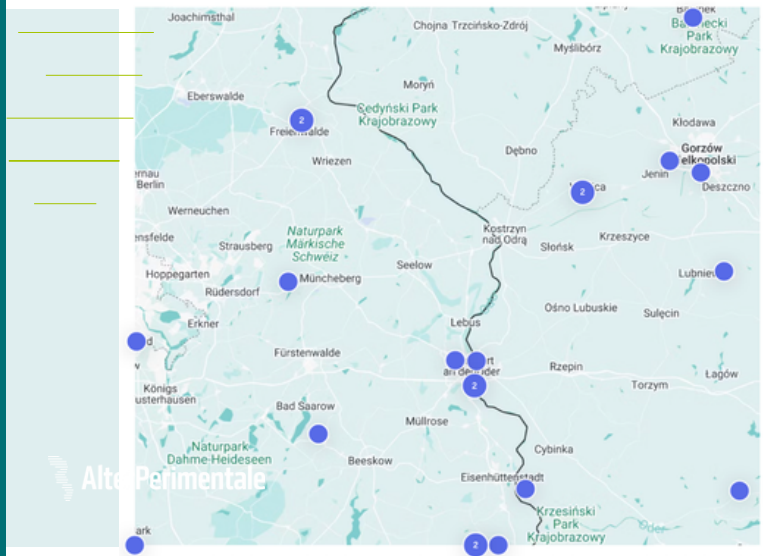

Uczestnicy z całego regionu projektowego 2 (powiat Oder-Spree, Frankfurt nad Odrą, Gorzów Wielkopolski oraz województwo lubuskie)

Opieka i profilaktyka zdrowotna w regionie transgranicznym

Warsztat 1a

Krótki opis

Podczas warsztatu „Opieka i profilaktyka zdrowotna w regionie transgranicznym" specjaliści z Niemiec i Polski wymieniali się doświadczeniami dotyczącymi organizacji swoich systemów opieki i ochrony zdrowia. W centrum dyskusji znalazły się pytania o to, jak w praktyce może funkcjonować transgraniczna opieka zdrowotna, jakie doświadczenia już istnieją oraz w jakich obszarach można ułatwić współpracę. Oprócz zagadnień systemowych zaprezentowano również konkretne przykłady dobrych praktyk i istniejących partnerstw z regionu.

Najważniejsze wnioski

Warsztat pokazał, że wiele wyzwań po obu stronach Odry jest podobnych, jednak pojęcia i stojące za nimi rozwiązania systemowe są często odmiennie rozumiane. Szczególnie w obszarach takich jak opieka, wolontariat czy ochrona zdrowia uwidoczniła się potrzeba wypracowania wspólnego rozumienia oraz pogłębienia wiedzy na temat kompetencji instytucji, podstaw prawnych i dostępnych świadczeń jako warunku skutecznej współpracy transgranicznej.
Jednocześnie podkreślono, że w regionie istnieje już wiele wartościowych inicjatyw. Uczestnicy szczególnie wskazywali na potrzebę częstszej wymiany doświadczeń, wspólnych szkoleń oraz intensywniejszego transferu wiedzy między instytucjami, samorządami i specjalistami.

ŁĄCZĄ NAS WSPÓLNE WYZWANIA

Za najważniejsze wyzwania po obu stronach granicy uznano zmiany demograficzne, niedobór wykwalifikowanych pracowników oraz zapewnienie mieszkańcom dostępu do opieki zdrowotnej blisko miejsca zamieszkania. Szczególnie podkreślano również znaczenie mobilności, finansowania oraz długoterminowego zabezpieczenia usług zdrowotnych i opiekuńczych.

WYPRACOWANIE WSPÓLNEGO JĘZYKA

Jednym z najważniejszych wniosków było to, że te same pojęcia często mają odmienne znaczenie. Systemy opieki, wolontariatu i ochrony zdrowia są w Niemczech i w Polsce zorganizowane w różny sposób. Skuteczna współpraca wymaga zatem wspólnego rozumienia obu systemów oraz większej wiedzy na temat kompetencji instytucji i uwarunkowań prawnych.

UWIDOCZNIENIE DOBRYCH PRAKTYK

Wielokrotnie podkreślano, że w regionie istnieje już wiele sprawdzonych i skutecznych rozwiązań. Wskazywano między innymi na opiekę hospicyjną i paliatywną, inicjatywy sąsiedzkie, grupy samopomocowe, działania międzypokoleniowe, edukację zdrowotną oraz kreatywne i kulturalne formy spotkań wspierające udział społeczny.

WZMOCNIENIE WSPÓŁPRACY TRANSGRANICZNEJ

Uczestnicy wyrazili potrzebę regularnej wymiany między instytucjami i specjalistami z obu krajów. Zaproponowano organizację wspólnych szkoleń, wizyt studyjnych, europejskich programów dla młodzieży i specjalistów, wymianę dobrych praktyk oraz silniejsze sieciowanie istniejących partnerstw w regionie projektowym.

Udział społeczny = strategie przeciwdziałania samotności

Warsztat 1b

Krótki opis

Podczas warsztatu „Udział społeczny – strategie przeciwdziałania samotności" uczestnicy dyskutowali o tym, gdzie w wiejskich regionach przygranicznych pojawia się samotność, jakie uwarunkowania strukturalne jej sprzyjają oraz które działania już dziś skutecznie jej przeciwdziałają. W centrum uwagi znalazły się nie tylko istniejące wyzwania, lecz przede wszystkim konkretne rozwiązania wypracowane w praktyce oraz pytanie, w jaki sposób AGEPOL może wspierać wymianę doświadczeń i dalszy rozwój tych inicjatyw.

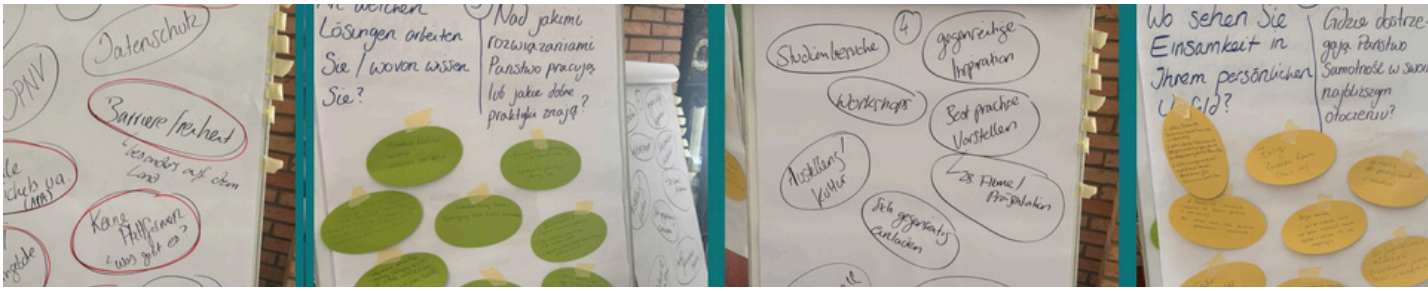

Najważniejsze wnioski

Dyskusje pokazały, że samotność rzadko wynika wyłącznie z braku kontaktów społecznych. Znacznie częściej jest konsekwencją ograniczonej mobilności, niewystarczających informacji o istniejących formach wsparcia oraz zanikania lokalnych miejsc spotkań. Jednocześnie uwidoczniło się, że po obu stronach granicy funkcjonuje już wiele wartościowych inicjatyw, które warto lepiej ze sobą połączyć, uczynić bardziej widocznymi i wspólnie rozwijać w wymiarze transgranicznym.

SPOTKANIA POTRZEBUJĄ MIEJSC

Najczęściej wskazywano inicjatywy sąsiedzkie, kluby seniora, oferty międzypokoleniowe, wspólne śniadania wiejskie oraz wykorzystanie niewykorzystanych przestrzeni jako ważne sposoby wzmacniania udziału społecznego na obszarach wiejskich. Spotkania i budowanie relacji postrzegano jako podstawę skutecznej profilaktyki.

LEPSZY DOSTĘP DO INFORMACJI

Wielokrotnie podkreślano, że wiele osób nie zna dostępnych form wsparcia. Wśród proponowanych rozwiązań wymieniano cyfrowe platformy informacyjne, wspólne bazy danych, aplikacje oraz punkty informacyjne ułatwiające orientację i zwiększające widoczność istniejących ofert.

ROZWIJAĆ ISTNIEJĄCE POMYSŁY

Uczestnicy przedstawili liczne przykłady już funkcjonujących projektów i dobrych praktyk, takich jak inicjatywy sąsiedzkie, działania prozdrowotne, mobilne formy wsparcia czy aktywności międzypokoleniowe. Wyrażono potrzebę lepszego upowszechniania sprawdzonych rozwiązań i wzajemnego uczenia się, zamiast równoległego tworzenia nowych struktur.

AGEPOL JAKO PLATFORMA WSPÓŁPRACY

W kontekście dalszych działań projektowych szczególnie często wskazywano na potrzebę organizacji wizyt studyjnych, warsztatów, prezentacji dobrych praktyk oraz regularnych spotkań służących wymianie doświadczeń. AGEPOL postrzegano jako platformę łączącą istniejące inicjatywy, wspierającą wymianę wiedzy oraz przenoszenie sprawdzonych rozwiązań do innych części regionu projektowego.

Udział społeczny = strategie przeciwdziałania samotności

Warsztat 1b

„Widzę samotność u mojej mamy. Po udarze porusza się przy pomocy balkonika, większość czasu spędza w domu i ma już bardzo niewiele kontaktów społecznych."
— Uczestnik/Uczestniczka

„Widzę samotność tam, gdzie ludzie przestają czuć się częścią społeczeństwa, tracą kontakt ze swoją społecznością lub nie mają możliwości spotykania się z osobami o podobnych zainteresowaniach w miejscu, w którym mieszkają."
— Uczestnik/Uczestniczka

Dobre praktyki z regionu projektowego

Uczestnicy przedstawili liczne istniejące projekty, inicjatywy i doświadczenia z Niemiec i Polski. Pokazują one, że w regionie funkcjonuje już wiele skutecznych rozwiązań, które w przyszłości warto lepiej promować, rozwijać oraz łączyć w ramach współpracy transgranicznej.

Przykłady istniejących rozwiązań na rzecz przeciwdziałania samotności i wspierania udziału społecznego

TWORZENIE MIEJSC SPOTKAŃ

- Wiejskie i seniorskie kluby oraz miejsca spotkań
- Uniwersytety i akademie dla seniorów
- Domy dziennego pobytu
- Centra spotkań
- „Trzecie miejsca" (miejsca integracji społecznej poza domem i pracą)

WSPIERANIE ZDROWIA

- Programy profilaktyczne
- Aktywność fizyczna
- Edukacja zdrowotna
- Godne umieranie i opieka u kresu życia
- Mobilne formy wsparcia
- Domowe formy wsparcia
- Oferty oparte na kontakcie z naturą

WZMACNIANIE WSPÓLNOT LOKALNYCH

- Pomoc sąsiedzka
- Otwarte miejsca spotkań
- Działania międzypokoleniowe
- Grupy samopomocowe
- Wspólne formy spędzania czasu wolnego
- Wspólne projekty kulturalne i artystyczne

WYKORZYSTANIE ROZWIĄZAŃ CYFROWYCH

- Platformy cyfrowe
- Aplikacje
- Poradnictwo online
- Cyfrowe źródła informacji
- Cyfrowe sieci współpracy
- Zwiększanie widoczności dostępnych ofert i rozwiązań

Uczestnicy przedstawili znacznie więcej istniejących rozwiązań niż nowych pomysłów projektowych. Pokazuje to, że największym wyzwaniem nie jest brak dobrych praktyk, lecz ich większa widoczność oraz przenoszenie sprawdzonych rozwiązań do innych części polsko-niemieckiego regionu przygranicznego.

Wartość dodana Polsko-Niemieckiego Regionu Zdrowia

Warsztaty 2a i 2b – Wypowiedzi uczestników

Podczas drugiego warsztatu uczestnicy dyskutowali o tym, jakie konkretne korzyści może przynieść Polsko-Niemiecki Region Zdrowia zarówno im osobiście, jak i reprezentowanym przez nich organizacjom. W centrum uwagi znalazły się nie tyle nowe struktury, ile możliwości poznawania się, nawiązywania kontaktów, uczenia się od siebie nawzajem oraz wspólnego rozwijania istniejących inicjatyw.

Dla mnie osobiście

Na podstawie kart projektowych najczęściej wskazywano następujące korzyści:

- Nawiązywanie nowych kontaktów i budowanie transgranicznych sieci współpracy
- Wymiana doświadczeń i wzajemne uczenie się
- Poznawanie ofert z zakresu ochrony zdrowia i profilaktyki po obu stronach granicy
- Dostęp do informacji o istniejących ofertach
- Rozwój osobisty i zawodowy
- Wspólne opracowywanie nowych pomysłów
- Budowanie zaufania i wzajemnego zrozumienia

Dla mojej organizacji

Dla instytucji, samorządów i organizacji szczególnie istotne okazały się następujące możliwości:

- Upowszechnianie i przenoszenie dobrych praktyk
- Rozwijanie współpracy z partnerami w Niemczech i Polsce
- Wspólne opracowywanie projektów
- Łączenie wiedzy i kompetencji
- Organizacja wspólnych szkoleń oraz wizyt studyjnych
- Wspólne rozwijanie systemu ochrony zdrowia
- Szybsze upowszechnianie innowacyjnych rozwiązań

Trzy filary Polsko-Niemieckiego Regionu Zdrowia

Trzy filary stanowią wspólne ramy działań projektu warsztatowego AGEPOL. Podczas pierwszej konferencji sieciującej zostały one rozwinięte i doprecyzowane dzięki perspektywom uczestników oraz uzupełnione o konkretne tematy i przykłady z regionu przygranicznego.

Pokazują one jednocześnie, na jakich poziomach możliwa jest współpraca – od transgranicznej opieki zdrowotnej, poprzez rozwijanie dobrych praktyk na poziomie lokalnym, aż po budowanie sieci współpracy między mieszkańcami, organizacjami i środowiskiem naukowym.

Filary stanowią punkt odniesienia dla dalszych prac projektowych i pokazują, w jaki sposób różni interesariusze mogą wnosić swoje kompetencje, doświadczenia i projekty. Jednocześnie tworzą podstawę przyszłego modelu zarządzania (governance) oraz współpracy w ramach Polsko-Niemieckiego Regionu Zdrowia.

Wyniki oraz klastry tematyczne przedstawione na kolejnych stronach zostały opracowane na podstawie pytania przewodniego warsztatów 2a i 2b:
„Jakie priorytetowe obszary tematyczne powinien obejmować Polsko-Niemiecki Region Zdrowia?"
Stanowią one merytoryczną podstawę dalszych prac projektowych.

Klastry / obszary tematyczne PNRZ

Filar 1

Kształtowanie transgranicznej opieki zdrowotnej

Dyskusje prowadzone podczas konferencji w Witnicy pokazały, że Polsko-Niemiecki Region Zdrowia przynosi największą wartość tam, gdzie opieka zdrowotna jest postrzegana w sposób transgraniczny, a istniejące zasoby są lepiej ze sobą powiązane. W centrum uwagi znalazły się kwestie dostępu do świadczeń zdrowotnych, współpracy między instytucjami oraz odmiennych uwarunkowań organizacyjnych i prawnych w obu krajach.
Jednocześnie podkreślono, że wiele wyzwań po obu stronach granicy jest podobnych i może zostać skutecznie rozwiązanych jedynie poprzez wspólne działania.

- Wspólna opieka zdrowotna
- Dostęp do świadczeń medycznych po obu stronach granicy
- Specjalistyczna opieka medyczna
- Opieka ambulatoryjna i stacjonarna
- Opieka długoterminowa
- Wspólne standardy
- Cyfryzacja
- Infrastruktura
- Polityka i ramy prawne

Dostęp i standardy

- Dostęp do świadczeń zdrowotnych po obu stronach granicy
- Wspólne standardy i rozumienie jakości
- Lepsza koordynacja między instytucjami

Opieka zdrowotna i ratownictwo

- Specjalistyczna opieka medyczna
- Ratownictwo medyczne i opieka w stanach nagłych
- Opieka długoterminowa
- Zapewnienie opieki blisko miejsca zamieszkania na obszarach wiejskich

Cyfryzacja i informacja

- Wspólne platformy informacyjne
- Cyfrowa wymiana informacji
- Lepsze wykorzystanie istniejących zasobów

Biurokracja i ramy prawne

- Ograniczenie barier biurokratycznych
- Lepsze zrozumienie różnic prawnych
- Przezwyciężanie barier strukturalnych
- Finansowanie

Filar 2

Wzmacnianie dobrych praktyk na poziomie lokalnym

Jednym z najważniejszych rezultatów konferencji sieciującej było stwierdzenie, że w regionie projektowym funkcjonuje już wiele skutecznych projektów i inicjatyw.

Uczestnicy podkreślali, że największą wartością nie jest tworzenie kolejnych nowych ofert, lecz upowszechnianie dobrych praktyk, wzajemne uczenie się oraz wspólne rozwijanie sprawdzonych rozwiązań. Najczęściej wskazywano zagadnienia związane z udziałem społecznym, promocją zdrowia oraz wsparciem osób starszych.

- Profilaktyka zdrowotna
- Edukacja zdrowotna
- Rozwiązania oparte na kontakcie z naturą
- Wolontariat
- Innowacje społeczne
- Wsparcie dla opiekunów rodzinnych
- Wsparcie psychologiczne
- Innowacje technologiczne

Ochrona zdrowia i profilaktyka

- Edukacja zdrowotna
- Programy profilaktyczne
- Godne umieranie i opieka u kresu życia

Przeciwdziałanie samotności

- Tworzenie miejsc spotkań
- Wzmacnianie więzi sąsiedzkich
- Platformy komunikacyjne

Wsparcie i mobilność

- Dostępność na obszarach wiejskich
- Uwzględnianie potrzeb osób z niepełnosprawnościami

Wolontariat i dobre praktyki

- Wzmacnianie organizacji i stowarzyszeń
- Wspieranie wolontariatu
- Działania międzypokoleniowe

Klastry / obszary tematyczne PNRZ

Filar 3

Wspieranie współpracy sieciowej i transferu wiedzy

Druga konferencja sieciująca po raz kolejny pokazała, że osobiste spotkania stanowią fundament budowania Polsko-Niemieckiego Regionu Zdrowia. Wielu uczestników wyraziło potrzebę regularnej wymiany doświadczeń, wspólnych szkoleń oraz większej liczby możliwości poznawania sprawdzonych projektów.
Jednocześnie podkreślono, że rozwój współpracy sieciowej nie może opierać się wyłącznie na spontanicznych kontaktach. Wielu uczestników wskazało potrzebę utworzenia trwałej platformy lub jednostki koordynującej, która będzie stale wspierać wymianę między partnerami, inicjować nowe formy współpracy i długofalowo wzmacniać istniejące sieci.

- Trwała struktura koordynacji i współpracy sieciowej
- Regularna wymiana doświadczeń
- Wspólne szkolenia
- Wizyty studyjne
- Współpraca uczelni i instytucji naukowych
- Współpraca między samorządami, organizacjami pozarządowymi i instytucjami ochrony zdrowia
- Rozwój kompetencji językowych i kwalifikacji zawodowych

Trwała współpraca sieciowa i koordynacja

- Utworzenie stałej struktury koordynacyjnej
- Platforma wymiany i współpracy
- Inicjowanie nowych partnerstw
- Łączenie różnych interesariuszy

Wymiana doświadczeń i kontakty

- Budowanie osobistych kontaktów
- Regularna wymiana doświadczeń
- Współpraca między organizacjami
- Wzajemne zapraszanie się do udziału w wydarzeniach

Współpraca i rozwój kompetencji

- Wspólne szkolenia
- Wizyty studyjne
- Wizyty studyjne w instytucjach (hospitacje)
- Wymiana między specjalistami

Nauka i transfer wiedzy

- Współpraca uczelni
- Wspólne projekty badawcze
- Transfer wiedzy
- Wymiana dobrych praktyk

Bariery kulturowe i relacje

- Lepsze rozumienie różnic kulturowych
- Rozwijanie kompetencji językowych
- Budowanie wzajemnego zaufania
- Rozwijanie długoterminowych partnerstw

Kontakt

Projekt warsztatowy AGEPOL
Ko-kreatywne tworzenie podstaw rozwoju Polsko-Niemieckiego Regionu Zdrowia

Projektteam
Christian Lombardt, Enrico Triebel, Prof. Dr. Alexandra Retkowski, Ana Galtung,

Deutsch-Polnischer Gesundheits- und Sozialverband e.V.
Ulmenstrasse 11
15526 Bad Saarow
Tel: +49 (0)33631 64 7573
E-Mail: info@dpgsv.de
Web: https://alterperimentale.de/werkstattprojekte/agepol/

Unser **AGEPOL Newsletter** informiert Sie über künftige Veranstaltungen sowie die Entwicklung des Werkstattprojektes.

Zachęcamy również do zapisania się na nasz **newsletter AGEPOL,** aby być na bieżąco z przyszłymi wydarzeniami oraz rozwojem projektu warsztatowego.

Projekt warsztatowy AGEPOL jest realizowany w ramach projektu T-Raum AlterPerimentale i finansowany ze środków Federalnego Ministerstwa Badań, Technologii i Przestrzeni Kosmicznej Niemiec.

Gefördert durch:
Bundesministerium für Forschung, Technologie und Raumfahrt